

Fagrapport

Endring av organisasjonsmodell for Gjøvik krisesenter IKS

versjon 1.0

Gjøvik, den 03. januar 2017

Innholdsfortegnelse

1	SAMMENDRAG	4
2	BAKGRUNN, MANDAT, PROSESS	4
2.1	BAKGRUNN	4
2.2	MANDAT	5
2.3	PROSESS	5
3	KORT OM GJØVIK KRISESENTER IKS	5
3.1	OM VIRKSOMHETEN	6
3.2	STYRINGSORGANER	6
3.3	ANSATTE	6
3.3.1	<i>Pensjons-/forsikringsordning – DNB Livsforsikring ASA</i>	6
3.3.2	<i>Næringslivsforsikring – Gjensidige</i>	7
3.4	ØKONOMI	7
3.5	REGNSKAP/REVISJON	7
3.6	ANDRE FORHOLD REGULERT I SELSKAPSAVTALEN	8
3.6.1	<i>Kontaktmøter</i>	8
4	VERTSKOMMUNEMODELLEN	8
4.1	VALG AV SAMARBEIDSMODELL	8
4.2	KOMMUNELOVENS REGULERING AV VERTSKOMMUNEMODELLEN	8
4.3	OM SAMARBEIDSAVTALEN	9
4.3.1	<i>Obligatoriske bestemmelser</i>	9
4.3.2	<i>Andre bestemmelser</i>	10
4.3.3	<i>Klage- og tilsyns- og lovlighetskontrollinstans</i>	10
4.4	ARBEIDSGIVERROLLEN I VERTSKOMMUNESAMARBEID	10
4.5	KONTROLLUTVALGET OG STATLIG TILSYN	10
4.6	OPPLØSNING OG UTTREDEN	10
5	OM ENDRING AV ORGANISASJONSMODELL FOR GJØVIK KRISESENTER IKS	11
5.1	OPPLØSNING AV GJØVIK KRISESENTER IKS	11
5.2	ETABLERING AV VERTSKOMMUNESAMARBEID	11
5.3	VIRKSOMHETSOVERDRAGELSE	11
5.3.1	<i>Regelverket for ansattes rettigheter</i>	11
5.3.2	<i>Hovedpunktene i AML § 16 om arbeidstakernes rettigheter</i>	12
6	INTERNKONTROLL OG TILSYN	12
7	KONTROLLUTVALGETS ROLLE	13
8	ADMINISTRATIVE PROSESSER OG TILPASNINGER I VERTSKOMMUNEN	13
8.1	OVERFØRING AV ANSATTE	13
8.2	TJENESTEENHETEN GJØVIK KRISESENTER	14
8.3	ADMINISTRATIVE KOSTNADER	14
9	VEDLEGG:	15

Gjøvik Kommune

Søndre Land Kommune

Nordre Land Kommune

Østre Toten Kommune

Vestre Toten Kommune

9.1	SELSKAPSAVTALE GJØVIK KRISESENTER IKS	15
9.2	BUDSJETTVALG VEDR. KRISESENTERET ORGANISERT SOM §28B FRA 2018	18
9.3	OM VALG AV ORGANISASJONSMODELL FOR GJØVIK KRISESENTER – RUG'S BEGRUNNELSE	22

1 Sammendrag

Denne rapporten beskriver noen sentrale forutsetninger for og konsekvenser av å endre organisasjonsmodell for Gjøvik Kriesesenter fra et IKS til et vertskommunesamarbeid med Gjøvik kommune som vertskommune, jfr. Kommunelovens § 28 a, b og e.

De formelle hovedpunktene i en slik endringsprosess vil være

- Kommunestyrene inngår en samarbeidsavtale i hht krav i KL § 28 e om vertskommunesamarbeid, herunder tidspunkt for iverksettelse.
- Kommunestyrene gir sin rådmann instruks om å delegere sin kompetanse til å treffe vedtak i enkeltsaker, til rådmannen i vertskommunen, på de områder det skal samarbeides om. I tillegg bør kommunestyrene delegere til rådmannen å utforme andre bestemmelser utover minimumskravene som kan bidra til å gjøre samarbeidet best mulig, f.eks. retningslinjer og rutiner for ulike deler av samhandlingen mellom deltakerkommunene.
- Representantskapet behandler oppløsning av Gjøvik Kriesesenter IKS.
- De ansatte i Gjøvik Kriesesenter IKS tilbys overføring til Gjøvik kommune i hht reglene/prosedyrene som er nedfelt i AML § 16 om arbeidstakernes rettigheter ved virksomhetsoverdragelse.
- De ulike avtaler Gjøvik Kriesesenter IKS har vedr pensjon, forsikring, regnskapsføring, revisjon, bankforbindelse, etc. gjennomgås/avvikles og implementeres i størst mulig grad i vertskommunens administrative systemer, rutiner og portefølje.
- Gjøvik kommune som vertskommune orienterer fylkesmannen ved å oversende kopi av samarbeidsavtalen.
- Deltakerkommunene har ansvar for tilstrekkelig informasjon til sine innbyggere og organisasjoner om endringen og tjenesten.

2 Bakgrunn, mandat, prosess

2.1 Bakgrunn

Lov om kommunale kriesesentertilbud trådte i kraft 1. januar 2010. Der ble kommunene pålagt å gi et likeverdig kriesesentertilbud til kvinner, menn og barn.

Kommunestyrene i Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Nordre Land og Søndre Land kommuner godkjente høsten 2011 en selskapsavtale for Gjøvik Kriesesenter IKS som grunnlag for et samarbeid om denne tjenesten. Gjøvik Kriesesenter IKS er i dag et interkommunalt ressursenter for personer som er utsatt for vold i nære relasjoner med botilbud og et samtale-/veiledningstilbud for de som ikke ønsker å bo.

Rådmannsutvalget i Gjøvikregionen (RUG) vedtok i møte 30.09.16 å få utredet en omorganisering av kriesesenteret fra et IKS til et vertskommunesamarbeid med Gjøvik kommune som vertskommune. Til grunn for rådmannsutvalgets vedtak lå bl.a. den økte

økonomiske forpliktelsen, og de øvrige endringer i forutsetninger, som følge av vedtak om etablering av nye lokaler for krisesenteret.

2.2 Mandat

RUG har gitt følgende mandat for arbeidet:

Det skal utarbeides en fagrapport som beskriver forutsetningene for og konsekvensene av å endre organisasjonsmodell for Gjøvik Krisesenter fra et IKS til et vertskommunesamarbeid, jf Kommunelovens § 28 a, b og e. Gjøvik kommune skal være vertskommune.

Fagrapporten skal inneholde

- en beskrivelse av formell prosess og forslag til prosedyre/framdriftsplan
- forslag til samarbeidsavtale
- administrative konsekvenser, HR, regnskap, pensjonsforpliktelser, mm
- en beskrivelse av personalmessige konsekvenser og forhold, med tilhørende prosedyrer, som må ivaretas ved en omorganisering til vertskommune
- konsekvenser for økonomistyring, herunder evt behov for endring i styringsmodell og rutiner

Avgrensning

- Utredningen skal ikke omhandle krisesenterets lokalisering, indre organisering, tjenestetilbud og drift
- En omorganisering skal ikke medføre behov for endring av de økonomiske rammene for senterets drift
- Nåværende modell for kostnadsfordeling/finansiering videreføres

2.3 Prosess

Spesialrådgiver Aasbjørn Pålshaugen, Gjøvik kommune har vært ansvarlig for utredningen og rapportert til RUG v/rådmann Arne Skogsbakken og rådmann Magnus Mathisen for vertskommunen. Ansvarlige og berørte parter i forhold til Gjøvik krisesenter IKS og kommunene for øvrig har vært involvert og trukket inn i arbeidet.

3 Kort om Gjøvik Krisesenter IKS

Gjøvik Krisesenter IKS ble stiftet 17.10.2011 og satt i drift 1.1.2012 med kommunene Østre Toten, Vestre Toten, Nordre Land og Søndre Land som deltakere. Den enkelte deltaker har lik eierandel i selskapet. Selskapet har sitt hovedkontor på Gjøvik.

Senteret inneholder et midlertidig botilbud og rådgivning for kvinner, menn og deres barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner. Utover dette skal senteret oppfylle kommunenes forpliktelser etter Lov om kommunale krisesentertilbud av 19.06.09.

Lokalene som i dag benyttes er eid av Stiftelsen Palma. Kommunestyrene i deltakerkommunene har høsten 2016 gitt sin tilslutning til etablering av nytt bygg til

Krisesenteret i Gjøvik. Bygget skal lokaliseres i Gjøvik sentrum og bygges av Gjøvik Boligstiftelse. Bygget forventes å kunne tas i bruk i 2018.

3.1 Om virksomheten

Gjøvik Krisesenter har et separat botilbud til kvinner og deres barn. I 2015 bodde det til sammen 34 kvinner på senteret, med til sammen 1061 overnattingsdøgn.

I tillegg har senteret en egen leilighet for mannlige brukere og deres barn. I 2015 bodde det i leiligheten en mann, med til sammen 20 overnattingsdøgn.

I 2015 bodde det 36 barn sammen med sine mødre på krisesenteret, med til sammen 1296 overnattingsdøgn.

Gjøvik krisesenter har også et dagtilbud og telefontilbud for brukere, i tillegg tilbys tolketjeneste for brukere som har behov for kvalifisert tolk.

3.2 Styringsorganer

Deltakerkommunene er representert i styret og i representantskapet. Den daglige driften er tillagt daglig leder. Styret har fire medlemmer, Odd Inge Sanden Nordre Land er pt styreleder. Styret ivaretar arbeidsgiverrollen og har overordnet driftsansvar for foretaket. Representantskapet består av én representant fra hver deltakerkommune og holder normalt 2 møter pr. år. Representantskapet behandler budsjett, årsmelding og revidert regnskap og vedtar årlig økonomiplan. I tillegg til saker som er lagt fram fra styret, behandler representantskapet saker som følger av lov om interkommunale selskaper.

3.3 Ansatte

Gjøvik Krisesenter IKS har inkludert daglig leder, pt 10 fast ansatte fordelt på 5,8 år. De ansatte er organisert i Fagforbundet og senteret følger HTA mellom Fagforbundet/ Landsorganisasjonen i Norge og KS.

3.3.1 Pensjons-/forsikringsordning - DNB Livsforsikring ASA

Gjøvik krisesenter IKS har avtale med DNB Livsforsikring ASA om ytelsespensjon for sine ansatte. Pensjonsordningen ble opprinnelig etablert i DNB Liv 1. februar 1987.

For pensjonsordningen gjelder også forsikringsvilkår for Ytelsespensjon av 1. januar 2011, samt framtidige endringer av disse. Denne forsikringsavtalen omfatter følgende forsikringsdekninger:

- Alderspensjon
- Uførepensjon
- Barnetillegg til uførepensjon
- Premiefritak ved arbeidsuførhet
- Ektefellepensjon
- Barnepensjon

Pensjonsordningene omfatter alle arbeidstakere som er trygdet eller har pliktig medlemskap i folketrygden med opptjening av pensjonsrettigheter. Det er ikke anledning til å reservere seg mot medlemskap i pensjonsordningen.

Forsikringsavtalens fornyelsesdato og betalingstermin er 1. februar. Total premie, inkl adm mm for 01.02.15 - 31.01.16, var kr 201 288,30.

Partene har rett til å si opp forsikringsavtalen fra varslet¹ tidspunkt.

3.3.2 Næringslivsforsikring - Gjensidige

Gjøvik krisesenter IKS har i tillegg en Næringsforsikringsavtale med Gjensidige.

Denne forsikringsavtalen omfatter følgende forsikringsdekninger:

- Lovbestemt yrkesskade - alle ansatte
- Lovbestemt yrkessykdom - alle ansatte
- Gruppeliv § 10 - alle ansatte som er omfattet av tariffavtale
- Yrkesreise
- Ferie- og fritidsreise
- Eiendeler - Heimdalsgate 9, Gjøvik
- Ansvarsforsikring
- Ansvar for styre

Forsikringen har hovedforfall 1. august. Forsikringen ble sist fornyet 1. august 2016 med årspremie kr 104 127.

3.4 Økonomi

Deltakerkommunene betaler et årlig innskudd, basert på folketall. Beløpet justeres årlig i samsvar med kommunal indeks. Økning utover dette må godkjennes i representantskapet.

Resultatregnskapet for 2015 viser følgende tall:

Sum driftsinntekter	5 913 943
Sum driftsutgifter	5 735 828
<u>Driftsresultat</u>	<u>178 115</u>

3.5 Regnskap/revisjon

I hht selskapsavtalen har vertskommunen sammen med styret ansvar for at regnskap føres og revisjon utføres i samarbeid med senterets ledelse og hht gjeldende lovverk.

VISMA Services Norge AS og Innlandet Revisjon IKS er pt henholdsvis regnskapsfører og revisor.

¹ For varslingsfrister om oppsigelse gjelder [Lov om forsikringsavtaler § 12](#) - opphør av pensjonsordningen følger bestemmelsene i [Lov om foretakspensjon § 15](#).

3.6 Andre forhold regulert i selskapsavtalen

3.6.1 Kontaktmøter

I hht selskapsavtalen skal det avholdes kontaktmøte minst én gang i året. Formålet er å «opprettholde et godt og løpende samarbeid mellom alle aktører i faglige og økonomiske spørsmål.»

I møtet skal følgende kunne delta:

- Kontaktperson fra hver deltagende kommune
- Daglig leder for Krisesenteret
- Styrets leder

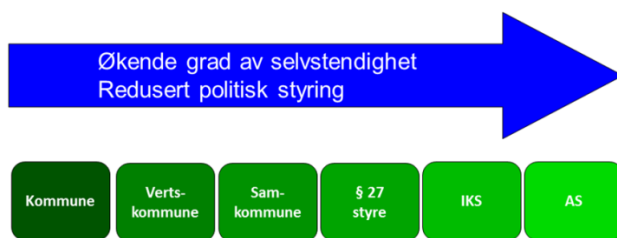
I tillegg inviteres:

- Øvrige medlemmer av styret
- Leder av representantskapet

4 Vertskommunemodellen

4.1 Valg av samarbeidsmodell

Kommuner kan samarbeide på ulike måter, med ulik grad av styringsmuligheter, se Figur 1 under. En av disse måtene å samarbeide på er den såkalte vertskommunemodellen. Modellen er utformet med tanke på samarbeid mellom to eller flere kommuner om løsning av oppgaver som er lovpålagte, eks. innen barnevern, skole, helse- og sosial, landbruk, mm.

Figur 1- Lovfesta modeller for interkommunalt samarbeid

For denne utredningen er det i mandatet gitt en føring om at oppdraget er begrenset til å belyse en endring av organisasjonsmodell fra et IKS, etter lov om interkommunale selskaper av 29.1.1999, til et administrativt vertskommunesamarbeid uten folkevalgt nemnd, etter kommunelovens § 28-1 a, b og e.

4.2 Kommunelovens regulering av vertskommunemodellen²

Vertskommunesamarbeid er regulert i kommunelovens kapittel 5. Et vertskommunesamarbeid er ikke et eget rettssubjekt, men organisatorisk en del av vertskommunens virksomhet. Regler som gjelder for kommunen som kommune, vil derfor i utgangspunktet også gjelde for kommunen når den opptrer som vertskommune, med mindre annet er bestemt.

² Ref «Vertskommunemodellen i kommuneloven §28 a flg.» - Veileder fra KR D

Kommuneloven skiller mellom to modeller for vertskommunesamarbeid:

- Administrativt vertskommunesamarbeid (§28-1 b)
- Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd (§28-1 c)

Et samarbeid om et krisesenter forutsetter ikke i lovens forstand delegering av myndighet til å treffe vedtak av *prinsipiell betydning*³. Det innebærer at bestemmelsene om et *administrativt vertskommunesamarbeid* etter § 28-1 b vil kunne være det formelle grunnlaget for et slikt samarbeid.

I mandatet er det nedfelt at Gjøvik kommune skal være *vertskommune*. De andre *deltakerkommunene* må delegerer myndighet til å treffe nødvendige administrative avgjørelser på *samarbeidskommunenes*⁴ vegne til vertskommunen, Gjøvik kommune.

Delegering av myndighet kan skje ved at det enkelte kommunestyret gir instruks til egen rådmann⁵ om at nødvendig myndighet delegeres til rådmannen i vertskommunen.

Proessen med å inngå et vertskommunesamarbeid vil slik bestå av to hovedelementer.

1. Kommunene inngår en samarbeidsavtale om vertskommunesamarbeid etter kommunelovens § 28-1 e. En slik avtale skal vedtas av alle fem kommunestyre.
2. Deltakerkommunene kan så administrativt gjøre egne vedtak om myndighet/kompetanse som skal delegeres til vertskommunen.

4.3 Om samarbeidsavtalen

4.3.1 Obligatoriske bestemmelser

For et vertskommunesamarbeid skal det i hht kommunelovens § 28-1 e, opprettes en skriftlig samarbeidsavtale. I kommuneloven er det fastsatt at en slik avtale som et minimum skal inneholde bestemmelser om:

- Deltakere og hvem som er vertskommune
- Hvilke oppgaver og hvilken avgjørelsesmyndighet som legges til vertskommunen
- Tidspunktet for overføring av oppgaver og avgjørelsesmyndighet
- Underretning til deltakerne om vedtak som treffes i vertskommunen
- Det økonomiske oppgjøret mellom samarbeidskommunene og vertskommunen
- Nærmere regler for uttreden og avvikling av samarbeidet
- Annet som etter lov krever avtale.

³ Fra veilederen: *Selv om utgangspunktet er at en vertskommune ikke kan delegeres myndighet i saker som er av prinsipiell betydning, kan det likevel tenkes å oppstå saker i vertskommunen som etter en konkret vurdering må anses å være av prinsipiell betydning. Det bør derfor i avtalen tas inn bestemmelser om hvordan vertskommunen skal behandle slike saker.*

⁴ *Samarbeidskommune* betegner den kommunen som delegerer myndighet og oppgaver til *vertskommunen*. Begrepet *deltakerkommune* brukes som et samlebegrep om alle de kommunene som deltar i samarbeidet, dvs. både vertskommunen og samarbeidskommunene.

⁵ Loven benytter betegnelsen *administrasjonssjef*, her erstattet med *rådmann* da den betegnelsen benyttes i alle berørte kommuner.

Samarbeidsavtalene som inngås mellom den enkelte deltakerkommune og vertskommunen i et administrativt vertskommunesamarbeid, vil være *bilaterale*. Dette i motsetning til vertskommune med nemnd der avtalen må være *felles* for alle deltakerne. Det betyr at det i denne saken må inngås *separate* avtaler mellom hver enkelt deltaker og vertskommunen, men disse kan likevel være likelydende.

Dersom samarbeidsavtalene senere skal endres på noen av *de lovfestede punktene*, må kommunestyret i den enkelte deltakerkommune vedta dette.

4.3.2 Andre bestemmelser

Samarbeidsavtalen vil utgjøre selve grunnlaget for samarbeidet. Kommunene står derfor fritt til også å regulere *andre forhold* enn det som følger av loven. Slike bestemmelser kan for eksempel omhandle retningslinjer og rutiner for ulike deler av samhandlingen mellom deltakerkommunene.

Slike *andre forhold* som blir regulert i samarbeidsavtalen kan kommunestyrene på ordinær måte delegerere til rådmennene i deltakerkommunene å utforme eller endre. Dette vil kunne bidra til å gjøre samarbeidet mer smidig.

4.3.3 Klage- og tilsyns- og lovlighetskontrollinstans

Som vertskommune vil Gjøvik kommune ha ansvaret for å orientere fylkesmannen som er klage-, tilsyns- og lovlighetskontrollinstans, om samarbeidet ved å sende kopi av samarbeidsavtalen til fylkesmannen.

4.4 Arbeidsgiverrollen i vertskommunesamarbeid

Utover det som evt. måtte bli regulert i samarbeidsavtalen, vil Gjøvik kommune som vertskommune ha den alminnelige styringsrett som arbeidsgiver. Samarbeidskommunene kan ikke gi retningslinjer for organisering av arbeidet, gi instruksjoner eller på annen måte gripe inn på en måte som kommer i strid med dette.

4.5 Kontrollutvalget og statlig tilsyn

Et vertskommunesamarbeid er en del av virksomheten til den kommunen som er vertskommune for samarbeidet. Kontrollutvalget i (verts)kommunen skal derfor etter de vanlige reglene i kommuneloven § 77 føre løpende tilsyn også med den delen av virksomheten i kommunen som dreier seg om saker som er delegert fra de andre kommunene i samarbeidet.

I et vertskommunesamarbeid, der vertskommunen etter avtale og delegering skal stå for den aktuelle tjenesten, skal på samme måte, statlig tilsyn og eventuelle pålegg rettes mot vertskommunen.

4.6 Oppløsning og uttreden

Loven fastsetter visse regler for oppløsning av og uttreden fra et vertskommunesamarbeid. Hovedregelen er at partene kan bli enige om å oppløse samarbeidet med øyeblikkelig virkning, men da er det et vilkår at alle deltakerkommunene er enige om det.

Den enkelte deltakerkommune kan også si opp sitt deltakerforhold med ett års varsel. Samarbeidet vil da kunne fortsette mellom øvrige deltakere.

Det skal fastsettes nærmere regler for uttreden og avvikling av samarbeidet i samarbeidsavtalen. Kommunene kan for eksempel avtale en annen oppsigelsesfrist. Det kan videre være hensiktsmessig å ta inn regler om hvordan for eksempel kostnader forbundet med uttreden eller oppløsning skal fordeles.

5 Om endring av organisasjonsmodell for Gjøvik krisesenter IKS

En endring av organisasjonsmodell for Gjøvik Krisesenter vil innebære to formelle prosesser:

1. Oppløsning av IKS'et
2. Etablering av et vertskommunesamarbeid.

5.1 Oppløsning av Gjøvik Krisesenter IKS

Oppløsning av selskapet er regulert i «Selskapsavtale Gjøvik Krisesenter IKS § 13». Her heter det:

Oppløsning av selskapet kan vedtas av representantskapet med $\frac{3}{4}$ flertall av representantskapets medlemmer. Blir det ikke flertall for oppløsning kan saken kreves behandlet på nytt representantskap der det kreves $\frac{3}{4}$ flertall blant de frammøtte representanter. Ved oppløsning kan selskapets midler etter vedtak i representantskapet tilfalle lokal forankret organisasjon som prioriterer arbeidet for samme målgruppe.

5.2 Etablering av vertskommunesamarbeid

Proessen med å inngå et vertskommunesamarbeid er beskrevet i pkt. 4.2 og 4.3 og består av to hovedelementer:

1. Kommunene inngår en samarbeidsavtale om vertskommunesamarbeid etter kommunelovens § 28-1 e. En slik avtale skal vedtas av alle fem kommunestyre.
2. Deltakerkommunene kan så administrativt gjøre egne vedtak om myndighet/kompetanse som skal delegeres til vertskommunen.

5.3 Virksomhetsoverdragelse

5.3.1 Regelverket for ansattes rettigheter

Ved etablering av et vertskommunesamarbeid er det nødvendig å avklare om overføringen av *virksomhet* må betraktes som en virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljølovens (AML) § 16. Dette må avgjøres etter en konkret vurdering i hvert tilfelle.

I de fleste tilfeller blir slike overføringer gjennomført etter reglene i AML § 16 om virksomhetsoverdragelse, da det skaper klare regler og bedre aksept for slike endringer når

reglene om virksomhetsoverdragelse blir fulgt. I flg KS veiledere⁶ vil f.eks. etablering av et IKS normalt medføre overføring av personell som er ansatt i en eller flere av eierkommunene.

Tilsvarende bør reglene i AML § 16 om ansattes rettigheter ved virksomhetsoverdragelse legges til grunn når et IKS blir omdannet til et vertskommunesamarbeid som i dette tilfellet.

5.3.2 Hovedpunktene i AML § 16 om arbeidstakernes rettigheter⁷

Ved å legge AML § 16 til grunn ved overgang til en vertskommuneløsning vil følgende hovedpunkter komme til anvendelse/måtte avklares:

1. Tidligere arbeidsgivers rettigheter og plikter som følger av arbeidsavtale eller arbeidsforhold overføres til den nye arbeidsgiver.
2. Ny arbeidsgiver blir bundet av tariffavtale som tidligere arbeidsgiver var bundet av, dersom ikke ny arbeidsgiver senest innen tre uker etter overdragelsestidspunktet skriftlig erklærer overfor fagforeningen at ny arbeidsgiver ikke ønsker å bli bundet.
3. Arbeidstakerens rettigheter vedr pensjon skal videreføres/ivaretas.
4. Arbeidstaker kan motsette seg at arbeidsforholdet overføres til ny arbeidsgiver.
5. Overdragelse av virksomhet til annen arbeidsgiver er ikke i seg selv grunn for oppsigelse eller avskjed fra tidligere eller ny arbeidsgiver.
6. Tidligere og ny arbeidsgiver skal så tidlig som mulig gi informasjon om og drøfte overdragelsen med arbeidstakernes tillitsvalgte og de berørte arbeidstakerne.
7. Dersom tidligere eller ny arbeidsgiver planlegger tiltak overfor arbeidstakerne, skal dette så tidlig som mulig drøftes med tillitsvalgte med sikte på å oppnå en avtale, berørte arbeidstakere skal informeres.

I hht pkt 6 skal tidligere og ny arbeidsgiver *så tidlig som mulig* gi informasjon om og drøfte overdragelsen med arbeidstakernes tillitsvalgte og de berørte arbeidstakerne. Dette vil med andre ord være et delt ansvar mellom styret i Gjøvik Krisesenter IKS og Gjøvik kommune som vertskommune.

6 Internkontroll og tilsyn⁸

I *Lov om kommunale krisesentertilbud* heter det om internkontroll og statlig tilsyn:

§ 8. Internkontroll

⁶ KS har utarbeidet flere veiledere som omhandler ivaretagelse av de ansattes rettigheter ved selskapsetablering og tilhørende overføring av kommunal virksomhet, herunder hvorvidt reglene for virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljøloven kommer til anvendelse. Drøftingene her bygger på disse veilederne.

⁷ Disse hovedpunktene er detaljert utformet i AML § 16.

⁸ *Lov om kommunale krisesentertilbud* pålegger alle kommuner å ha et krisesentertilbud. Disse bestemmelsene er altså uavhengig av organisasjonsmodell og er de samme som gjelder for dagens organisering av krisesentert.

Kommunen skal føre internkontroll for å sikre at dei verksemdene og tenestene som utgjør krisesentertilbudet, utfører oppgåvene sine i samsvar med krav fastsette i lov eller forskrift. Kommunen må kunne gjere greie for korleis ein oppfyller denne plikta.

Det er ikke stilt formelle krav til hvordan denne internkontrollen skal gjøres, men den enkelte deltakerkommune må kunne dokumentere hvordan kontrollen utøves. Videre må det finnes et system for rapportering og oppretting av feil⁹.

§ 9. Statleg tilsyn

Fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunen oppfyller pliktene pålagde etter § 2, 3, 4 og 8. Reglane i kommuneloven kapittel 10 A gjeld for den tilsynsverksemda som er nemnd i første leddet.

Tilsyn fra Fylkesmannens er i henhold til dette aktuelt i alle deltakerkommunene og ikke bare i vertskommunen.

7 Kontrollutvalgets rolle

Etter overgang til vertskommunemodell vil det være kontrollutvalget i vertskommunen som har myndighet etter kommuneloven § 77 nr. 1 til å forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning, herunder virksomheten i krisesenteret.

Det har vært stilt spørsmål om kommuner i et vertskommunesamarbeid likevel kan avtale (i samarbeidsavtalen) at kontrollutvalget i samarbeidskommunen skal kunne opprettholde sin myndighet etter kommuneloven § 77 nr. 1 når det gjelder den myndighetsutøvelse og tjenesteproduksjon innenfor vertskommunesamarbeidet som angår egen kommunes innbyggere.

KMD har som svar på denne problemstillingen¹⁰ konkludert med at det ikke kan avtales at en samarbeidskommunes kontrollutvalg skal kunne opprettholde sin myndighet etter KL § 77 nr. 1.

8 Administrative prosesser og tilpasninger i vertskommunen

8.1 Overføring av ansatte

Gjøvik kommune har som vertskommune ansvar for prosessen med å gjennomføre overføring av ansatte fra Gjøvik Krisesenter IKS til Gjøvik kommune.

⁹ I veileder om «Internkontroll i kommunalt krisesentertilbud», utarbeidet av Barne-, likestilling- og inkluderingsdepartementet i 2010⁹, fremgår det nærmere i pkt. 5 (s.13- 19) hvilke elementer som minimum bør være med for at kommunen skal oppfylle kravet i krisesenterlova § 8.

¹⁰ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Sporsmal-om-administrativt-vertskommunesamarbeid---kontrollutvalgets-myndighet/id764935/>

8.2 Tjenesteenheten Gjøvik Krisesenter

Gjøvik kommune har som vertskommune ansvar for å implementere Gjøvik Krisesenter med sine ansatte som en tjenesteenhet i kommunens organisasjon og administrative portefølje, herunder de nødvendige prosesser knyttet til avtaler og økonomiske forhold som blir påvirket ved endring av organisasjonsmodell.

8.3 Administrative kostnader

I mandatet er det forutsatt at

en omorganisering skal ikke medføre behov for endring av de økonomiske rammene for senterets drift

Det er imidlertid behov for å foreta en gjennomgang av de administrative kostnadene som belastes vertskommunen etter overgang til en vertskommunemodell. Dette er kostnader som i all hovedsak dekkes innen dagens økonomiske rammer som f.eks. regnskapsføring, dagens pensjonskostnader, forsikringer etc. men som må tilpasses kostnadsnivået etter overgangen til kommunale ordninger. (se vedlegg i punkt 9.2)

En endelig vurdering av de ulike elementene og i hvilken grad dette påvirker de økonomiske rammene, bør avvantes til prosessen med overføring av de ansatte er gjennomført. Herunder konsekvensene av de nødvendige avklaringene i hht AML § 16.

9 Vedlegg:

9.1 Selskapsavtale Gjøvik krisesenter IKS

G O O X F / 26875059 Geomatikk

Selskapsavtale Gjøvik krisesenter IKS

GJØVIK KOMMUNE	
Saksnr./doknr.	11/1894-6
03 APR 2012	
Emnekode	417
Objektkode	

§1 Selskapets navn
Selskapets navn er Gjøvik krisesenter IKS.

§2 Angivelse av deltagere
Ved etablering av senteret, har følgende kommuner gjennom kommunestyrevedtak gitt forpliktende tilsagn om deltagelse i Gjøvik krisesenter IKS: Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Søndre Land, Nordre Land. Ved utvidelse av selskapet anses selskapsavtalen gyldig, med forpliktelser som følger av avtalen, for de kommuner som til en hver tid har gyldig kommunestyrevedtak om deltagelse i selskapet. Nye deltagerkommuner varsles til foretaksregisteret som supplering av avtalen.

§3 Senterets formål
Krisesenterets formål er å oppfylle kommunenes forpliktelser etter Lov om kommunale krisesentertilbud av 19.06.2009. jfr lovens §1:
Formålet med denne lova er å sikre eit godt og heilskapleg krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsette for vald eller trusler om vald i nære relasjonar.

§4 Selskapets hovedkontor
Selskapet har pt. sitt hovedkontor i Gjøvik Kommune.

§5 Styret
Styret har ansvar for

- Krisesenteret og at det utarbeides strategier og arbeidsplaner for senteret.
- Ansettelse av daglig leder og utarbeidelse av stillingsinstruks for denne.
- At det utarbeides forslag til budsjett og regnskap, som framlegges for Representantskapet til godkjenning.
- Innkalle til Representantskapsmøte og samrådningsmøte i samsvar med selskapsavtalen.
- Fortløpende å vurdere selskapets økonomi og resultatmål, samt ha overordnet driftsansvar for foretaket.
- Å ivareta selskapets interesser utad i samarbeid med daglig leder.

Daglig leder er sekretær for styret. Denne har ikke stemmerett, men uttale- og forslagsrett.

De ansatte velger en observatør til styret – ansattes representant. Denne har ikke stemmerett, men uttale- og forslagsrett.

§6 Deltagernes innskuddsplikt og plikt til å foreta ytelser overfor selskapet

Deltagerkommune betaler et årlig innskudd, basert på folketallet første januar, ved innmeldingstidspunktet. Pr 01.01.11 er årlig innskudd:

	Folketall pr 01.01.11	Prosentandel	Beregnet tilskudd pr 01.01.12
Gjøvik	28.974	42,0%	Kr 1.980.000
Østre Toten	14.604	21,2%	Kr 998.000
Vestre Toten	12.803	18,6%	Kr 878.000
Nordre Land	6.716	9,7%	Kr 459.000
Søndre Land	5.811	8,5%	Kr 400.000
Sum	68.908	100,0%	Kr 4.715.000

Beregningsgrunnlaget justeres siden etter kommunens offisielle folketall hvert 3.år, første gang pr 01.01.2015. Beløpet justeres årlig i samsvar med kommunal indeks. Økning av kommunebeløpet utover dette skal begrunnes særskilt, og godkjennes i Representantskapet.

Ved å signere selskapsavtalen samtykker deltagerne også til registrering i foretaksregisteret.

§7 Den enkelte deltakerkommunes eierandel i selskapet

Deltakerkommunene har lik eierandel i selskapet, delt på det antall deltakere tilsluttet det interkommunale selskapet, gjennom lokalt kommunestyrevedtak. I hht lov om interkommunale selskaper hefter den enkelte deltaker ubegrenset for sin andel i selskapet.

§8 Representantskap

Representantskapet består av en representant fra hver deltagende kommune. Representantskapet holder normalt 2 møter pr år, ett innen utgangen av mars og ett i oktober/november. Styret innkaller til representantskapets ordinære møter med minst 4 ukers varsel. Deltagerkommunen kan kreve ekstraordinært representantskapsmøte dersom grunnlaget for Selskapsavtalen og deltageransvar endres.

Representantskapets oppgaver er å:

- Behandle budsjett, årsmelding og reviderte regnskap samt årlig vedta økonomiplan.
- Velge styreleder med funksjonstid på 2 år
- Velge 4 styremedlemmer med personlige varamedlemmer med funksjonstid på 2 år.
- Velge valgkomite på 3 medlemmer.
- Behandle saker som styret har lagt fram til behandling.
- Ellers behandle saker som følger av Lov 199-01-29 nr 06: Lov om interkommunale selskaper.

I representantskapet har hver representant en stemme. Deltakere kan stemme på vegne av annen deltaker, dersom det foreligger skriftlig fullmakt.

§9 Kontaktmøter

Det skal avholdes et kontaktmøte minst en gang i året. Styret innkaller til møte med minst 2 ukers varsel. Formålet med kontaktmøtene er å opprettholde et godt og løpende samarbeide mellom alle aktører i faglige og økonomiske spørsmål.

I møte skal følgende kunne delta:

Kontaktperson fra hver deltagende kommune
Daglig leder for Kriresenteret
Styrets leder

I tillegg inviteres:

Øvrige medlemmer av styret
Leder av representantskapet.

§10 Regnskap/ Revisjon

Regnskap avlegges etter regnskapsloven. Vertskommunen har sammen med styret ansvar for at regnskap føres og revisjon utføres iht gjeldende lovverk i samarbeide med senterets ledelse.

§11 Deltakerforpliktelse ved uttrede fra IKS

Deltagerkommuner forplikter seg ved deltakelse for 3 - tre år fra avtaleinngåelse. Forlengelse av avtale i nye 3 år skjer automatisk med mindre avtalen sies opp i samsvar med neste ledd. Den enkelte deltaker kan, innen ny treårs periode starter, skriftlig si opp sitt deltakerforhold i selskapet med 1 – ett – års oppsigelsesfrist, første gang 01.01.2014 med virkning fra 01.01.2015.

§12 Endring av selskapsavtale

Endringer av selskapsavtalen kan kun skje med et flertall i representantskapet og med minst 2/3 av representantskapets medlemmer til stede. Endringsforslag skal foreligge senest ved innkalling og utsending av sakliste. Endringer i selskapsavtalen skal godkjennes av deltagerkommunenes kommunestyre. Endret, godkjent selskapsavtale skal sendes foretaksregisteret.

§13 Oppløsning av selskapet

Oppløsning av selskapet kan vedtas av representantskapet med ¾ flertall av representantskapets medlemmer. Blir det ikke flertall for oppløsning kan saken kreves behandlet på nytt representantskap der det kreves ¾ flertall blant de fram møtte representanter. Ved oppløsning kan selskapets midler etter vedtak i representantskapet tilfalle lokal forankret organisasjon som prioriterer arbeide for samme målgruppe.

§14 Ikraftsettelse

Selskapsavtalen vedtas av den enkelte deltagers kommunestyre, og er gyldig når vedtak foreligger og selskapsavtalen er signert av deltagerkommunene og dagens kriresenter er vedtatt avvirket.

#####

9.2 Budsjettvurdering vedr. krisesenteret organisert som §28b fra 2018

Notat

Til : Aasbjørn Pålshaugen

Fra : Jan Ove Moen

Kopi :

Sak : Budsjettvurdering vedr. krisesenteret organisert som §28b fra 2018

Vår ref.:

Saksnr.:

Gjøvik, 02.01.2017

Forbehold:

Vurderingen er kun gjort ut fra gitte, kjente opplysninger (bl.a. regnskapstall fra 2015) og tar ikke hensyn til verken endring av tjenestenivå eller endret lokasjon/bygg. Det er ikke foretatt samtaler med leder eller regnskapsfører. Det forutsettes at budsjettansvarlig gjør de nødvendige vurderinger for budsjett 2018.

Det er ikke gjennomført noen konvertering/tilpasning av dagens kontoplan til KOSTRA. Endret regnskapspraksis - fra privat regnskap til kommunalt regnskap - kan gi uforutsette konsekvenser som ikke er tatt hensyn til her da det kan foreligge periodiseringer som er forskjellig fra kommunal regnskapspraksis. De forventes ikke å være vesentlige.

Inntektsiden:

- Hovedinntekt er refusjon fra kommunene. Kostnadsnøkkel basert på innbyggertall anses som hensiktsmessig. Utgiftsfordelingen vil ikke dekke kostnader som følge av pensjonsforpliktelser på kommunalt ansatte som slutter mens vertskommunesamarbeidet pågår.
- Sykelønnsrefusjonen er i nåværende regnskap rapportert under personalkostnader (netto). Gjøvik kommune budsjetterer ikke med sykelønnsrefusjon og bør heller ikke være en del av budsjettet for krisesenteret.
- Andre inntekter vurderes å være gaver o.l. som ofte er koblet til tilsvarende utgifter. Disse inntektene kan ikke forutses og bør holdes utenom budsjettet.

Lønnsutgifter (inkl. reise og diett):

- Antall fast ansatte er oppgitt til å være 10 personer fordelt på 5,8 årsverk. I årsregnskapet for 2015 er det oppgitt 6,2 årsverk, her kan det være en feilkilde.
- Det foreligger ikke eksakte lønnsopplysninger, disse vil også kunne endre seg før 2018.
- Reisegodtgjørelse o.l. antas å være etter statens satser og utgiftsnivået vil være uendret.
- Utgiftsposter som forsvinner er:
 - Styrehonorar
- Utgiftsposter som erstattes av annen utgiftspost (evt. indirekte kostnad):

- KS bedrift
- Personalforsikringer
- Bedriftshelsetjeneste
- IKS-et har en tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. De ansatte vil ved virksomhetsoverdragelsen overføres til den kommunale tjenstepensjonsordningen. Pensjonsutgiftene for tjensteproduksjonen vil føres på krisesenteret (innbetalt pensjonspremie inklusiv bl.a. reguleringspremie og evt. tilbakeføring av premiefond). Dette vil utgjøre en vesentlig merutgift. Virksomhetsoverdragelsen vil i seg selv medføre merutgifter administrativt.
- Andre forsikringer ser ut til å dekke de lovbestemte kravene og antas å være tilstrekkelig dekkete av ordinære kommunale forsikringer. Krisesenterets andel av forsikringsutgiftene vil kunne være dekke gjennom en overføring av indirekte kostnad. Ved oppløsning av krisesenteret som eget rettssubjekt må forsikringsavtalene sies opp i god tid.

Husleie og vedlikehold/vakthold:

- Er ikke vurdert.

Kjøp av varer til ordinær drift:

- Antas i hovedsak å være uendret.
- Kan være noe høyere utgiftsnivå i.f.t. telefoni og data, men ikke vesentlig.
- Vil bli omfattet av kommunale rammeavtaler.

Kjøp av tjenester:

- Antas i hovedsak å være uendret, men utgifter til regnskapsførsel og revisjon vil bortfalle og erstattes som indirekte kostnad (såfremt det ikke kreves særattestasjon).
- Vil bli omfattet av kommunale rammeavtaler.

Andre utgifter:

- Finansutgifter bortfaller, avhengig av hvordan nytt bygg finansieres.
- Krisesenteret har ingen avskrivninger i dag og heller ingen anleggsmidler som skulle ha vært aktivert. Dette kan bli en tilleggspost, men bør ikke dekkes av de andre kommunene hvis anleggsmidlet er opprinnelig finansiert.

Indirekte kostnader:

- Indirekte kostnader vil være overheads-, administrasjon og fellesfunksjoner.
- Vertskommunesamarbeidet bør dekke sin relative andel av ulike fellesutgifter og -funksjoner. Direkte merutgifter som følge av virksomhetsoverdragelsen bør i størst mulig grad utgiftsføres direkte, selv om utgiften ikke skulle ha vært forutsatt i budsjettet.
- Fordelingsnøkkelen bør være så enkel som mulig: Krisesenterets brutto utgiftsbudsjettets andel av kommunens brutto utgifter.
- Grunnlaget for de indirekte kostnadene bør være med utgangspunkt i regnskapstall.

Oppgjør og avregning

- Begrepet «kommunal indeks» bør spesifiseres som kommunal deflator, eller veid pris- og lønnsvekst for kommunesektoren som er bestemt av kommunalt beregningsutvalg.

- Første året vil utgiften kun bli ut fra budsjettert nivå. Avregning for over-/underskudd vil gjennomføres kommende regnskapsår. Likviditetsmessig konsekvens er beskjeden, men akonto-betaling bør gjennomføres med minst 2 terminer, f.eks. januar og juli. 2.termin må da også inneholde avregning for fjoråret.

Budsjettoverslag

Under er det satt opp et budsjettoverslag ut fra gitte forutsetninger (2015-kroner). Dette vil gi en merutgift for kommunene som i hovedsak vil knytte seg til pensjon.

<i>Tall i hele tusen kroner</i>	R2014	R2015	B2015	R2016	B2018	Differanse B2018- R2015
Lønnskostnad	4 454	4 520	4 492		4 857	337
Annen driftskostnad	1 059	1 216	1 157		1 086	-130
Indirekte kostnad					290	290
Refusjon fra kommunene	-5 608	-5 674	-5 674	-5 844	-6 233	-559
Netto driftsutgift	-95	62	-25		0	

Kjente endringer i.f.t. regnskap 2015:

Lønnsutgifter:

Styrehonorar						-41
Sykelønnsrefusjon						54
KS bedrift						-30
Personalforsikring						-369
BHT						-15
Pensjonsutgift (KLP)	19 %					682
Ny AGA-beregning						55
						337

Andre driftsutgifter:

Kostnader lokaler		313				0
Reparasjon og vedlikehold		31				0
Revisjon						-24
Regnskapsføring						-97
Data					(vil være en fast utgift basert på antall PC-er og hjemmekontorløsninger)	0
Forsikringer						-6
Bankkostnader						-4
						-130

Indirekte kostnader	Fordelingsnøkkel:	0,28 %				
Regnskapsføring og lønnskjøring (inkludert ulykke- og personalforsikring)						87
Revisjon og kontrollutvalgstjenester						6
Overordnet ledelse						6

Gjøvik Kommune

Søndre Land Kommune

Nordre Land Kommune

Østre Toten Kommune

Vestre Toten Kommune

Eiendomsforvaltning		6
Fellesfunksjon forvaltning		7
IKT		65
Service og arkivfunksjon		37
HR stab og fellesfunksjoner		20
Administrasjon		44
Kapitalkostnader av indirekte kostnader	5 %	14
		<hr/>
		290

9.3 Om valg av organisasjonsmodell for Gjøvik Krisesenter - RUG's begrunnelse

Lov om kommunale krisesentertilbud trådte i kraft 1. januar 2010.

Loven slår fast at det er *kommunene* som har ansvaret for å sikre et godt og helhetlig krisesentertilbud.

Som en følge av dette er det etablert et regionalt kommunesamarbeid om denne tjenesten. Høsten 2011 godkjente kommunestyrene i Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Nordre Land og Søndre Land kommuner en selskapsavtale og daværende Gjøvik Krisesenter ble omdannet til et IKS fra 1.1.2012.

Organisasjonsmodellen ble valgt etter ønske fra daværende leder uten noen nærmere utredning/vurdering av alternative organisasjonsmodeller.

Rådmannsutvalget i Gjøvikregionen (RUG) vedtok så i møte 30.09.16 å få utredet en omorganisering av krisesenteret fra et IKS til et vertskommunesamarbeid med Gjøvik kommune som vertskommune.

Til grunn for rådmannsutvalgets vedtak lå bl.a. den økte økonomiske forpliktelsen, og de øvrige endringer i forutsetninger, som følge av kommunestyrenes vedtak om etablering av nye lokaler for krisesenteret. I tillegg er behovet for tett og nær kontakt med det øvrige kommunale tjenesteapparatet slik det framgår av loven, vektlagt.

Krisesenterloven inneholder krav om *ei heilskapleg oppfølging gjennom samordning av tiltak mellom krisesentertilbodet og andre delar av tenesteapparatet* og at denne oppfølgingen kan samordnes gjennom bruk av individuell plan. Dette kravet om samordning og samarbeid er også nedfelt i lovgrunnet for andre tjenester som kommunen har ansvar for som i sosialtjenesteloven, helse- og omsorgstjenesteloven og barnevernsloven.

Gjøvik Krisesenter IKS uttrykker i sin årsrapport for 2015 et ønske om i økt grad å bli integrert i den lokale tiltakskjeden rundt personer som er utsatt for vold i nære relasjoner. Det påpekes videre at dersom kommunene skal kunne oppfylle lovens krav må det øvrige hjelpeapparatet sterkere på banen.

Det er etter loven opp til kommunene selv hvordan denne samordningen og samarbeidet konkret skal organiseres.

Rådmannsutvalget mener en slik samordning av tjenester kan bli bedre i varetatt ved at krisesentertjenesten knyttes sterkere til kommunene og organiseres som en del av det helhetlige kommunale tjenesteapparatet.

Interkommunalt samarbeid om tjenesten kan etter avtale etableres på frivillig grunnlag med hjemmel i flere lover. Formålet med samarbeidet er av betydning for valg av samarbeidsmodell.

De lovfestede modellene for interkommunalt samarbeid omfatter i tillegg til vertskommunemodellen og IKS, samkommune, § 27 styre og AS. I denne saken er et administrativt vertskommunesamarbeid etter kommunelovens § 28-1b aktuelt som et alternativ til dagens IKS-modell.

Selskapsformen IKS ble i sin tid (IKS-loven av 29. januar 1999 nr. 6) utviklet for samarbeid om oppgaver av *mer forretningspreget karakter* og IKS-modellen innebærer at kommunenes ansvar og innflytelse er noe begrenset. I et IKS vil de ansatte være ansatt i selskapet.

Styringsmodell ved IKS:

Kommunestyre ⇒ Representantskap ⇒ Styre ⇒ Daglig leder

Styringsmodell ved vertskommunesamarbeid:

Kommunestyre ⇒ Rådmann ⇒ Tjenesteleder e.l.

I et IKS er slik kommunenes ansvar og innflytelse noe begrenset og kommunens administrative rolle noe svekket, da linjen går direkte fra kommunestyret til representantskapet.

Et hovedformål med etableringen av vertskommunemodellen (Tatt inn i kap 5 i kommuneloven fra 1. januar 2007), var å tilby en mer hensiktsmessig lovregulering av interkommunalt samarbeid om de lovpålagte og *mer individrettede tjenestene* som innebærer mer eller mindre grad av offentlig myndighetsutøvelse. De ansatte vil i denne modellen være ansatt i vertskommunen.

Vertskommunemodellen ivaretar demokratiske og rettssikkerhetsmessige hensyn og vurderes av rådmannsutvalget som enklere og mer oversiktlig enn IKS-modellen. Vertskommunen er ansvarlig, mens deltagerkommunene delegerer myndighet, kjøper tjenester og har en kontroll-/tilsynsfunksjon med virksomheten. Deltagerkommunenes innflytelse og innsyn i driften sikres gjennom en samarbeidsavtale.

Rådmannsutvalget har på denne bakgrunn konkludert med å anbefale at Gjøvik Kriesesenter IKS avvikles og at tjenesten videreføres i et administrativt vertskommunesamarbeid med Gjøvik kommune som vertskommune, etter § 28 b i kommuneloven.

Omorganiseringen håndteres som en virksomhetsoverdragelse. De ansattes rettigheter vil dermed bli håndtert i henhold til arbeidsmiljølovens *Kapittel 16. Arbeidstakernes rettigheter ved virksomhetsoverdragelse*.

Gjøvik, den
